

Európska rada

V Bruseli 30. júna 2023
(OR. en)

EUCO 7/23

CO EUR 5
CONCL 3

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Zasadnutie Európskej rady (29. a 30. júna 2023) – závery

Delegáciám v prílohe zasielame závery, ktoré prijala Európska rada na uvedenom zasadnutí.

Európska rada si vymenila s generálnym tajomníkom NATO Jensom Stoltenbergom názory na spoluprácu medzi EÚ a NATO a na euroatlantickú bezpečnosť, najmä s ohľadom na podpísanie tretieho spoločného vyhlásenia 10. januára 2023.

*

*

*

I. UKRAJINA

1. Európska rada opätovne dôrazne odsudzuje útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine, ktorá predstavuje zjavné porušenie Charty OSN, a pripomína, že Európska únia neochvejne podporuje nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistvosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc, ako aj jej prirodzené právo na sebaobranu proti ruskej agresii. Európska únia bude Ukrajine a jej obyvateľom naďalej poskytovať pevnú finančnú, hospodársku, humanitárnu, vojenskú a diplomatickú podporu, a to tak dlho, ako to bude potrebné.
2. Európska rada opätovne potvrdzuje, že EÚ je pripravená poskytovať Ukrajine udržateľnú vojenskú podporu tak dlho, ako to bude potrebné, najmä prostredníctvom vojenskej pomocnej misie EÚ a Európskeho mierového nástroja. Európska rada zhodnotila pokrok dosiahnutý pri dodávaní a spoločnom obstarávaní jedného milióna delostreleckých nábojov a riadených striel pre Ukrajinu. Zdôrazňuje význam pokračujúceho úsilia členských štátov, pokiaľ ide o poskytovanie pomoci pri napĺňaní naliehavých vojenských a obranných potrieb Ukrajiny, a to bez toho, aby bol dotknutý osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov, a s ohľadom na záujmy všetkých členských štátov v oblasti bezpečnosti a obrany.

3. Európska únia a členské štáty sú pripravené prispieť spolu s partnermi k budúcim bezpečnostným záväzkom voči Ukrajine, ktoré Ukrajine pomôžu brániť sa v dlhodobom horizonte, odrádzať od aktov agresie a odolávať snahám o destabilizáciu. V tejto súvislosti urýchlene zvážia spôsoby takéhoto príspevku. Uvedené záväzky sa prijímú pri plnom rešpektovaní bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov a s ohľadom na záujmy všetkých členských štátov v oblasti bezpečnosti a obrany. Európska rada bude vývoj tejto záležitosti naďalej sledovať.
4. Európska rada čo najdôraznejšie odsudzuje úmyselné zničenie priehrady pri vodnej elektrárni Kachovka, ktoré má devastačné humanitárne, ekologické, poľnohospodárske a hospodárske následky a predstavuje riziko pre bezpečnosť a ochranu Záporožskej jadrovej elektrárne. Európska únia a jej členské štáty sú pripravené poskytnúť Ukrajine ďalšiu podporu, a to aj nad rámec núdzovej pomoci poskytovanej prostredníctvom mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany. Európska únia v plnej miere podporuje úsilie Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu zameranú na posilnenie jadrovej bezpečnosti a ochrany na Ukrajine.
5. Európska únia a jej členské štáty zintenzívnia svoje diplomatické úsilie a budú naďalej spolupracovať s Ukrajinou a ďalšími krajinami s cieľom zabezpečiť čo najširšiu medzinárodnú podporu pre kľúčové zásady a ciele mierového plánu Ukrajiny, a to aj prostredníctvom nadchádzajúceho svetového mierového samitu. Akákoľvek iniciatíva na dosiahnutie komplexného, spravodlivého a trvalého mieru na Ukrajine musí byť založená na plnom rešpektovaní jej nezávislosti, zvrchovanosti a územnej celistvosti v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc.

6. Európska rada zdôrazňuje, že je potrebné spolu s partnermi zabezpečiť pre Ukrajinu stabilnú, predvídateľnú a udržateľnú finančnú podporu na nadchádzajúce roky. Európska rada opätovne vyzýva Európsku investičnú banku, aby v úzkej spolupráci s Komisiou a medzinárodnými finančnými inštitúciami zintenzívnila svoju podporu, pokiaľ ide o najnaliehavejšie potreby Ukrajiny v oblasti infraštruktúry. Európska únia je tiež naďalej odhodlaná podporovať v koordinácii s medzinárodnými partnermi obnovu, oživenie a rekonštrukciu Ukrajiny, a to aj v oblastiach psychologickej a psychosociálnej rehabilitácie a pomoci pri odminovaní. Európska rada okrem toho zhodnotila vykonanú prácu súvisiacu s imobilizovanými aktívami Ruska a vyzýva Radu, vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby v tejto práci pokračovali v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom a v koordinácii s partnermi.
7. Európska únia je naďalej pevne odhodlaná zabezpečiť, aby sa voči Rusku vyvodila plná zodpovednosť za jeho útočnú vojnu voči Ukrajine. Európska rada víta, že Medzinárodné centrum pre stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine (ICPA) je pripravené začať svoju podpornú činnosť. Európska rada zhodnotila úsilie o zriadenie tribunálu na stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine vrátane práce vykonanej v hlavnej skupine a vyzýva, aby sa v tejto práci pokračovalo. Tribunál by mal mať najširšiu medziregionálnu podporu a legitimitu. Európska rada víta prijatie Ľubl'ansko-Haagskeho dohovoru o medzinárodnej spolupráci pri vyšetrowaní a stíhaní genocídy, zločinov proti ľudskosti, vojnových zločinov a iných medzinárodných trestných činov a vyzýva všetky krajiny, aby sa čo najskôr stali zmluvnými stranami tohto dohovoru. Európska rada tiež víta, že pod záštitou Rady Európy bol zriadený Register škôd spôsobených agresiou Ruskej federácie voči Ukrajine, a vyzýva na pokračovanie v práci.

8. Európska rada čo najdôraznejšie odsudzuje nezákonnú deportáciu a presun ukrajinských detí a iných civilných osôb do Ruska a Bieloruska. Vyzýva Ruskú federáciu a Bielorusko, aby okamžite zaistili ich bezpečný návrat.
9. Európska rada diskutovala o krokoch sledujúcich ďalšie zvýšenie tlaku na Rusko s cieľom oslabiť jeho schopnosť viesť útočnú vojnu, a to aj prostredníctvom sankcií, ich úplného a účinného vykonávania a predchádzania ich obchádzaniu. V tomto kontexte víta prijatie 11. balíka sankcií. Európska rada vyzýva spoluzákodarcov, aby urýchlili dokončenie práce na navrhovanej smernici o aproximácii trestných činov a sankcií za porušenie reštriktívnych opatrení Únie.
10. Európska rada odsudzuje pokračujúcu vojenskú podporu útočnej vojny Ruska zo strany Iránu a Bieloruska. Bielorusko musí prestať umožňovať ruským ozbrojeným silám využívať svoje územie, a to aj pokiaľ ide o nasadenie taktických jadrových zbraní. Irán musí prestať poskytovať Rusku drony.
11. Európska rada oceňuje odhodlanie a značné úsilie Ukrajiny splniť požadované podmienky v rámci jej procesu pristúpenia k EÚ. Nabáda Ukrajinu, aby pokračovala na ceste reforiem. Európska únia bude naďalej s Ukrajinou úzko spolupracovať a podporovať jej úsilie o úplné splnenie všetkých podmienok.
12. Európska únia bude naďalej podporovať Moldavskú republiku pri riešení výziev, ktorým čelí v dôsledku ruskej agresie voči Ukrajine, a v reformnom úsilí na jej európskej ceste. Európska rada oceňuje odhodlanie a značné úsilie Moldavskej republiky splniť požadované podmienky v rámci jej procesu pristúpenia k EÚ. Víta nedávno predložený podporný balík a začatie civilnej partnerskej misie EÚ. Vyjadruje Moldavskej republike uznanie za úspešnú organizáciu druhého samitu Európskeho politického spoločenstva, ktorý sa uskutočnil 1. júna 2023.

13. Európska rada berie na vedomie kroky, ktoré nedávno prijali gruzínske orgány. Európska únia bude naďalej úzko spolupracovať s Gruzínskom s cieľom podporovať ho pri plnení podmienok potrebných na dosiahnutie pokroku na jeho európskej ceste.
14. Rusko naďalej využíva potraviny ako zbraň, čím oslabuje celosvetovú potravinovú bezpečnosť. Európska rada je hlboko znepokojená skutočnosťou, že vykonávanie Čiernomorskej iniciatívy pre obilniny sa naďalej spomaľuje, a vyzýva na urýchlené a úplné obnovenie jej fungovania. Koridory solidarity EÚ sú aj naďalej dôležité pre posilňovanie celosvetovej potravinovej bezpečnosti.
15. Európska únia opätovne potvrdzuje svoj záväzok posilniť podporu pre vysídlené osoby tak na Ukrajine, ako aj v Európskej únii, a to aj prostredníctvom primeranej a flexibilnej finančnej pomoci členským štátom, ktoré znášajú najväčšie bremeno spojené s nákladmi na lekársku starostlivosť, vzdelávanie a živobytie utečencov.

II. HOSPODÁRSTVO

16. Európska rada si vymenila názory na súčasnú hospodársku situáciu.
17. Európska rada na základe informácií predsedníctva Rady a Komisie zhodnotila pokrok pri posilňovaní dlhodobej konkurencieschopnosti a produktivity Európy, pričom sa osobitne zamerala na prehĺbovanie jednotného trhu, zachovanie jeho integrity, jeho štyroch slobôd a jeho otvorenosti, na zabezpečenie rovnakých podmienok a vytvorenie regulačného rámca, ktorý podporuje rast a znižuje administratívnu záťaž, pri súčasnom posilnení priemyselnej politiky a znižovaní strategických závislostí, najmä v najcitlivejších oblastiach.

18. Európska rada pripomína svoje závery z marca 2023 a v kontexte urýchlenia dvojakej transformácie Únie na zelené a digitálne hospodárstvo:
- a) vyzýva spoluzákonodarcov, aby urýchlili prácu na návrhoch aktu o emisne neutrálnom priemysle a aktu o kritických surovinách s cieľom dosiahnuť dohodu do konca súčasného legislatívneho cyklu, a vyzýva, aby sa pokročilo v práci na rozvoji strategických technológií a posilnení ich hodnotových reťazcov;
 - b) zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa Európska únia stala popredným miestom vývoja umelej inteligencie, a že je potrebné rýchlo využiť príležitosti a zaoberať sa rizikami, ktoré vznikajú pri konkrétnych použitíach umelej inteligencie, s cieľom posilniť v oblasti umelej inteligencie inováciu, dôveru a investície, podporiť jej využívanie a prispieť k stanoveniu globálnych noriem, a vyzýva spoluzákonodarcov, aby urýchlene dokončili prácu na akte o umelej inteligencii;
 - c) vyzýva Komisiu, aby navrhla iniciatívu s cieľom zabezpečiť prostredníctvom naliehavých opatrení dostatočnú výrobu a dostupnosť najkritickejších liekov a ich zložiek v Európe a diverzifikáciu medzinárodných dodávateľských reťazcov, pričom vyzýva spoluzákonodarcov, aby pokračovali v práci na navrhovanej reforme farmaceutických právnych predpisov, a to aj pokiaľ ide o prístup k liekom a inovatívne a konkurencieschopné farmaceutické odvetvie, a aby túto prácu urýchlili;
 - d) víta nadobudnutie platnosti Dohody o Jednotnom patentovom súde pre zúčastnené členské štáty a následné začatie fungovania jednotného patentu, čo pomôže posilniť inováciu a konkurencieschopnosť;
 - e) so záujmom očakáva prvé každoročné preskúmanie pokroku pri zvyšovaní konkurencieschopnosti Únie a zvyšovaní produktivity a rastu na svojom zasadnutí v marci 2024;

- f) vyzýva, aby sa na jej zasadnutí v marci 2024 predložila nezávislá správa na vysokej úrovni o budúcnosti jednotného trhu, a vyzýva nadchádzajúce predsedníctva Rady a Komisiu, aby v tejto práci pokračovali v konzultácii s členskými štátmi;
 - g) vyzýva Komisiu, aby predložila súbor nástrojov na riešenie demografických výziev, a najmä ich vplyvu na konkurenčnú výhodu Európy.
19. Komisia informovala o rokovaní so Spojenými štátmi, ktoré sa týkali účinkov zákona o znížení inflácie. Európska rada vyzýva Komisiu, aby s podporou členských štátov posúdila vplyv tohto zákona na investície a účinnosť opatrení, ktoré v tejto súvislosti prijala Európska únia a jej členské štáty, a aby pokračovala vo svojej práci na monitorovaní a zlepšovaní investičných podmienok.
20. Európska rada zdôrazňuje, že je potrebné posilniť odolnosť a bezpečnosť hospodárstva Únie s cieľom globálne chrániť záujmy Únie a zároveň zachovať otvorené hospodárstvo. Vyzýva, aby sa uplatnil prístup, ktorý poskytne primerané, presné a ciele odpovede na bezpečnostné výzvy na základe posúdenia rizika.
21. Európska rada rokovala o integrovaných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny v znení, ktoré prerokovala Rada, čo umožňuje uzavrieť európsky semester 2023.
22. Európska rada vyzýva Radu, aby pokračila v práci na preskúmaní správy hospodárskych záležitostí s cieľom ukončiť legislatívnu prácu v roku 2023.
23. Európska rada berie na vedomie navrhovanú revíziu viacročného finančného rámca. Európska rada bude vývoj tejto záležitosti naďalej sledovať.

III. BEZPEČNOSŤ A OBRANA

24. Európska rada zhodnotila prácu na vykonávaní svojich predchádzajúcich záverov, Vyhlásenia z Versailles z marca 2022 a Strategického kompasu.
25. Európska rada pripomína, že je potrebné posilniť technologickú a priemyselnú základňu európskeho obranného sektora a zvýšiť jej inovatívnosť, konkurencieschopnosť a odolnosť, najmä v novom strategickom prostredí, v ktorom sa vyžaduje pripravenosť v oblasti obrany a výrazný nárast dlhodobej strategickej schopnosti Európy prevziať väčšiu zodpovednosť za vlastnú obranu.
26. Európska rada v tejto súvislosti:
 - a) vyzýva, aby sa pokračilo v práci vo všetkých oblastiach činnosti zameranej na dodávku a spoločné obstarávanie munície a riadených striel, najmä v práci na akte na podporu výroby munície (ASAP) v záujme jeho urýchleného prijatia;
 - b) víta dosiahnutie dohody o akte o posilnení európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA);
 - c) vyzýva Komisiu, aby predložila návrh európskeho investičného programu v oblasti obrany s cieľom posilniť kapacitu a odolnosť európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne vrátane MSP.
27. Európska rada víta rozhodnutie ďalej navýšiť finančný strop Európskeho mierového nástroja o 3,5 miliardy EUR s cieľom zachovať globálny geografický rozsah pôsobnosti nástroja, naďalej poskytovať vojenskú podporu Ukrajine a zachovať schopnosť Únie predchádzať krízam a konfliktom a rýchlo na ne reagovať a budovať kapacity prostredníctvom jej výcvikových misíí.

28. Európska rada víta pokrok vo vykonávaní Strategického kompasu, a to aj pokiaľ ide o kybernetickú bezpečnosť a obranu, hybridné hrozby, vojenskú mobilitu, vesmír a námornú bezpečnosť. Víta tiež úsilie o posilnenie civilnej SBOP, najmä nedávne schválenie nového Paktu o civilnej SBOP.
29. Európska rada víta prácu na politike kybernetickej obrany EÚ a na preskúmaní súboru nástrojov kybernetickej diplomacie EÚ s cieľom posilniť schopnosť predchádzať kybernetickým útokom, odrádzať od nich a reagovať na ne.

IV. ČÍNA

30. Európska rada pokračovala v strategickej diskusii o vzťahoch EÚ s Čínou a opätovne potvrdila mnohostranný politický prístup EÚ k Číne, v rámci ktorého je súčasne partnerom, konkurentom a systémovým rivalom. Napriek rozdielnym politickým a hospodárskym systémom majú Európska únia a Čína spoločný záujem na udržiavaní konštruktívnych a stabilných vzťahov zakotvených v dodržiavaní medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, vyváženej angažovanosti a reciprocite.
31. Európska únia bude naďalej spolupracovať s Čínou s cieľom riešiť globálne výzvy a nabáda Čínu, aby prijala ambicióznejšie opatrenia v oblasti zmeny klímy a biodiverzity, pripravenosti v oblasti zdravia a pandémie, potravinovej bezpečnosti, znižovania rizika katastrof, dlhovej úľavy a humanitárnej pomoci.
32. Európska únia a Čína sú naďalej dôležitými obchodnými a hospodárskymi partnermi. Európska únia sa bude snažiť zabezpečiť rovnaké podmienky, aby boli obchodné a hospodárske vzťahy vyvážené, recipročné a vzájomne prospešné. V súlade s programom z Versailles bude Európska únia pokračovať v znižovaní kritických závislostí a odstraňovaní kritických slabých miest, a to aj vo svojich dodávateľských reťazcoch, a bude znižovať riziko a diverzifikovať tam, kde je to potrebné a vhodné. Európska únia nemá v úmysle prerušiť väzby ani sa uzavrieť do seba.

33. Ako stály člen Bezpečnostnej rady OSN nesie Čína osobitnú zodpovednosť za presadzovanie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, Charty OSN a medzinárodného práva. Európska rada preto vyzýva Čínu, aby naliehala na Rusko, aby zastavilo útočnú vojnu a okamžite, úplne a bezpodmienečne stiahlo svoje jednotky z Ukrajiny.
34. Východočínske a Juhočínske more majú strategický význam pre regionálnu a globálnu prosperitu a bezpečnosť. Európska únia je znepokojená narastajúcim napätím v Taiwanskom prielive. Európska rada je proti akýmkoľvek jednostranným pokusom o zmenu súčasného stavu násilím alebo nátlakom. Opätovne potvrdzuje dôslednú úijnú „politiku jednej Číny“.
35. Európska únia je naďalej pevne odhodlaná podporovať dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd. Európska rada víta obnovenie dialógu o ľudských právach s Čínou. Opätovne potvrdzuje svoje obavy v súvislosti s nútenou prácou, so zaobchádzaním s obhajcami ľudských práv a osobami patriacimi k menšinám, situáciou v Tibete a Sin-ťiang, ako aj s plnením predchádzajúcich záväzkov Číny týkajúcich sa Hongkongu.

V. VONKAJŠIE VZŤAHY

36. Európska rada rokovala o prípravách na samit EÚ – CELAC. Bude to príležitosť na obnovenie a posilnenie partnerstva založeného na spoločných hodnotách, histórii a kultúre a na dosiahnutie dohody o pozitívnom programe orientovanom na budúcnosť. Pravidelným a štruktúrovaným medziregionálnym dialógom sa zabezpečia nadväzujúce kroky a vykonávanie konkrétnych opatrení v oblastiach spoločného záujmu vrátane obchodu a investícií. Európska rada zdôrazňuje, že je dôležité spoločne riešiť globálnu klimatickú a environmentálnu krízu, prehľbujúce sa nerovnosti, príležitosti spojené s digitálnou transformáciou a potrebu diverzifikácie dodávateľských reťazcov, ako aj bezprecedentné hrozby pre globálnu bezpečnosť a poriadok založený na pravidlách.

37. Európska rada viedla strategickú diskusiu o vzťahoch Európskej únie s jej partnermi v južnom susedstve. Európska rada v tejto súvislosti víta prácu vykonanú na vzájomne výhodnom komplexnom balíku opatrení v rámci partnerstva s Tuniskom, ktorého opornými piliermi sú hospodársky rozvoj, investície a obchod, prechod na zelenú energiu, migrácia a medziľudské kontakty, a podporuje obnovenie politického dialógu v kontexte dohody o pridružení medzi EÚ a Tuniskom. Zdôrazňuje význam posilnenia a rozvoja podobných strategických partnerstiev medzi Európskou úniou a partnermi v regióne.
38. Európska rada pripomína vyhlásenie zo solúnskeho samitu EÚ – západný Balkán z 21. júna 2003, následné vyhlásenia zo Sofie, Záhrebu, z Brda a Tirany a svoje predchádzajúce závery, najmä závery z 23. – 24. júna 2022, a opätovne zdôrazňuje svoj plný a jednoznačný záväzok voči perspektíve členstva západného Balkánu v EÚ a svoju podporu urýchlenia prístupového procesu založeného na zásluhách a súvisiacich reforiem.
39. Európska rada odsudzuje nedávne násilné incidenty na severe Kosova* a vyzýva na okamžitú deeskaláciu situácie na základe kľúčových prvkov, ktoré Európska únia už načrtla 3. júna 2023. Zainteresované strany by mali vytvoriť podmienky pre konanie predčasných volieb vo všetkých štyroch obciach na severe Kosova. Ak sa napätie nezníži, bude to mať negatívne dôsledky. Je dôležité, aby pokračoval dialóg, ktorý sprostredkúva EÚ pod vedením vysokého predstaviteľa, a rýchle vykonávanie Dohody o ceste k normalizácii vzťahov a jej implementačnej prílohy. To zahŕňa zriadenie združenia/spoločenstva obcí s väčšinovým srbským obyvateľstvom.

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

40. V súlade so záväzkami v oblasti multilateralizmu prijatými na samite Európskej únie a Africkej únie 17. – 18. februára 2022 Európska rada podporuje posilnenú prítomnosť Africkej únie na medzinárodných fórach, najmä v skupine G20.

VI. VÝCHODNÉ STREDOZEMIE

41. Európska rada vyjadruje s odkazom na svoje predchádzajúce závery, že sa naďalej plne zasadzuje za komplexné riešenie cyperského problému v rámci OSN, v súlade s príslušnými rezolúciami BR OSN a so zásadami, na ktorých je založená EÚ, a s *acquis*. Európska únia vyzýva na urýchlené obnovenie rokovaní a je pripravená zohrávať aktívnu úlohu pri podpore všetkých fáz procesu pod vedením OSN a použiť všetky vhodné prostriedky, ktoré má k dispozícii.
42. Európska rada pripomína svoje predchádzajúce závery o vzťahoch EÚ s Tureckom vrátane záverov z júna 2021 a vyhlásenia z marca 2021 a vzhľadom na nedávne voľby v Turecku vyzýva vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby Európskej rade predložili správu o aktuálnom stave vzťahov medzi EÚ a Tureckom, vychádzajúc z nástrojov a možností určených Európskou radou a s cieľom postupovať strategicky a výhľadovo.

VII. INÉ BODY

43. Európska rada si je vedomá výziev vyplývajúcich z medzisektorových a cezhraničných kríz a prírodných či ľudskou činnosťou spôsobených katastrof, z ktorých mnohé ešte zhoršuje zmena klímy a vyvíjajúce sa bezpečnostné prostredie v Európe a na celom svete. Zdôrazňuje význam posilnenia odolnosti v strategických oblastiach prostredníctvom prístupu k pripravenosti a reakcii zohľadňujúceho všetky riziká využitím príslušných mechanizmov vrátane mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.